

Blogi: Uudet maksuvalmiuden hoidon keinot rahastoissa ja niiden mahdolliset vaikutukset sijoittajiin

23.3.2026

Kirjoittaja

Kirjoittaja Diana Braguina työskentelee sijoituspalveluiden ja -tuotteiden valvojana Finanssivalvonnan Pääomamarkkina- ja sijoituspalveluiden osastossa.

Uudet maksuvalmiuden hoidon keinot rahastoissa ja niiden mahdolliset vaikutukset sijoittajiin

Avoimet sijoitus- ja vaihtoehtorahastot ovat veloitettuja valitsemaan maksuvalmiuden hoidon keinoja, kun rahastolakien (sijoitusrahastolaki 213/2019 ja laki vaihtoehtorahastojen hoitajista 162/2014) muutokset astuvat voimaan 16.4.2026. Maksuvalmius tarkoittaa kykyä muuttaa rahaston omaisuutta rahaksi siten, että lunastukset voidaan toteuttaa osuudenomistajien edun mukaisesti sekä normaali- että poikkeustilanteissa.

Rahastoilla on ollut jo ennen lakimuutoksia Suomessa erilaisia maksuvalmiuden hoidon keinoja. Rahastotoimijoiden on mahdollista ottaa käyttöön lakimuutoksilla myös uusia laissa määritettyjä keinoja kuten diluutiosuojamaksu. Taustalla on EU-tasoisien rahastosääntelyn muutos, jonka tarkoituksena on myös yhtenäistää valittuja keinoja ETA-alueella, kun rahastoja markkinoidaan laajasti rajan yli.

Uusilla maksuvalmiuden hoidon keinoilla on tarkoitus suojella rahaston kaikkia osuudenomistajia esimerkiksi haastavassa markkinatilanteessa aiheutuvista kustannuksista rahastolle sekä ehkäistä rahaston tarvetta ns. pakkomyyn-teihin. Lunastuksen toteuttamisesta voi aiheutua rahastolle ylimääräisiä kustannuksia, joiden ei ole tarkoituksenmukaista jäädä rahastoon jäävien osuudenomistajien kannettavaksi. Lunastajalla on aina rahastojen sääntöjen mukaisesti oikeus lunastaa rahasto-osuudet.

Rahastoille valitut maksuvalmiuden keinot voivat vaikuttaa mm. lunastusmahdollisuuksiin, kuluihin ja toimeksiantojen jättöaikatauluihin. Rahastojen valitsemat maksuvalmiuden hoidon keinot ovat määritetty rahastojen säännöissä. Maksuvalmiuden keinot voivat sijoittajan kohdalla tarkoittaa esimerkiksi, että lunastuksesta joutuu maksamaan kuluja normaalia enemmän tai lunastuksen toteuttaminen eli rahojen saaminen voi kestää merkittävästi kauemmin kuin normaalissa markkinatilanteessa.

Lain mukaisia keinoja ovat:

- merkintöjen, takaisinostojen ja lunastusten keskeyttäminen
- lunastusoikeuden väliaikainen ja osittainen rajoittaminen
- ilmoitusaikojen pidentäminen
- lunastusmaksu
- joustava hinnoittelu
- kaksoishinnoittelu
- diluutiosuojamaksu
- apporti (vain ammattimaisille sijoittajille)
- varojen erottelujärjestely.

Kaikissa rahastoissa on käytössä keinoina lunastusten keskeytys ja varojen erottelujärjestely, mutta näiden käyttö on rajattu poikkeuksellisiin tilanteisiin, jolloin osuudenomistajien etu vaatii mainittujen keinojen käyttöä. Rahastotoimijoiden tulee valita vähintään kaksi muuta keinoa, jotka valitaan rahastokohtaisesti sijoituspolitiikan ja

ominaisuuksien perusteella. Rahastotoimijoilla on mahdollisuus valita myös lain ulkopuolisia keinoja, mutta ne eivät voi olla ristiriidassa uusien keinojen kanssa.

Keskeinen muistilista sijoittajalle:

- Varmista, että ymmärrät rahaston säännöt ja uudet valitut maksuvalmiuden hoidon keinot ja niiden mahdolliset kustannukset lunastus- tai merkintätilanteissa.
- Vaadi sijoitusmyyjää avaamaan valittujen keinojen ominaisuudet ja mahdolliset vaikutukset selkeästi ja yksinkertaisella tavalla.
- Tiedosta, että rahaston valituista keinoista riippuen saatat joutua maksamaan esimerkiksi lunastustilanteessa lunastuksestasi aiheutuvat todelliset kustannukset. Kustannukset voivat vaihdella eri rahastotyyppien välillä.
- Tiedosta, että rahaston valituista keinoista riippuen lunastuksesi toteuttaminen voi kestää merkittävästi kauemmin kuin normaalitilanteessa.
- Sijoittajan on aina syytä tutustua rahaston sääntöihin, avaintietoasiakirjaan ja rahastoesitteeseen huolella.

Maksuvalmiuden hoidon keinojen ominaisuudet lyhyesti:

Lunastusoikeuden rajoittaminen

Menetelmä rajoittaa varojen maksamista tiettyyn prosenttiosuuteen lunastuspäivänä. Prosenttiosuuden ylittävä osa toimeksiannosta voidaan siirtää seuraavalle lunastusikkunalle (etuoikeudella tai ilman etuoikeutta) myöhemmänä lunastuspäivänä toimitettuihin lunastustoimeksiantoihin nähden taikka raukeamaan sääntöjen mukaan, jolloin lunastustoimeksiannon voi joutua jättämään uudelleen.

Tämä voi pidentää lunastettavien varojen saantia.

Ilmoitusaikojen pidentäminen

Pidentää toimeksiantojen ilmoitusten jättöaikaa, jota ennen toimeksianto on jätettävä, jos haluaa lunastaa osuuksiin. Tällöin pidennetyllä ilmoitusajalla yhtiö voi varmistaa, että rahastolla on riittävästi aikaa omistusten realisoinniseksi käteisvaroiksi lunastustoimeksiantojen täyttämiseksi.

Lunastusmaksu

Lunastusmaksua voidaan periä, jos käteisvarojen saamiseksi on myytävä omaisuutta. Maksu voi tulla tavallisen lunastuspalkkion lisäksi, ja lunastusmaksu voi sisältää välittömät ja välilliset kaupankäyntikustannukset.

Diluutiosuojamaksu

Kattaa rahastolle aiheutuvat kustannukset, jotka johtuvat suurten merkintöjen tai lunastusten toteuttamisesta ja jotka peritään merkintöjen tai lunastusten yhteydessä. Diluutiosuojamaksun perinnässä sijoitusrahaston hoitaja ottaa huomioon lunastus- ja merkintätoimeksiantojen kokonaisnettomäärät.

Apportti (vain ammattimaisille sijoittajille)

Mahdollistaa esimerkiksi muutoin epälikvidin omaisuuden käyttämisen ammattimaisten asiakkaiden lunastusten maksuun käteisvarojen sijasta.

Varojen erottelujärjestely

Käytetään tilanteissa, joissa osa varoista muuttuu taloudellisesti tai oikeudellisesti epävarmoiksi. Näin riskipitoiset erät voidaan erottaa rahaston muusta omaisuudesta, ettei ne jatkossa vaikuta koko rahaston arvoon.

Joustava hinnoittelu

Tarkoittaa sitä, että rahaston arvoa merkinnöissä ja lunastuksissa voidaan säätää korvaamaan aiheutuvia kaupan-käyntikustannuksia silloin, kun merkintöjä tai lunastuksia on poikkeuksellisen paljon ja toimeksiannoista aiheutuvien kustannusten periminen nykyisiltä osuudenomistajilta olisi kohtuutonta. Korjaus tehdään käyttäen enintään ennakolta ilmoitettua %-tekijää.

Kaksoishinnoittelu

Osuuksien nettoarvoa mukautetaan vastaamaan todellisia likviditeettikustannuksia ilmentävällä tekijällä. Merkintä- ja lunastushinnat voivat vaihdella sijoitusten osto- ja myyntihintojen perusteella.